

DOI:10.35774/app2023.03.063
УДК 343.148

Сергій Корнющенко,
аспірант Інституту права
Сумського державного університету,
прокурор Окружної прокуратури міста Суми

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ СТРОКІВ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ

Обґрунтовано необхідність внесення змін до чинного кримінального процесуального законодавства України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень», який набув чинності в липні 2021 року.

Кримінальні проступки займають неостаннє місце в системі досудового розслідування всіх кримінальних правопорушень, оскільки здебільшого майже 30% розслідуваних на сьогодні кримінальних правопорушень відповідно до ст. 12 Кримінального кодексу України належить до кримінальних проступків.

Прийняття зазначеного вище закону та виникнення категорії кримінальних правопорушень мало на меті полегшення та пришвидшення судового розгляду кримінальних проваджень цієї категорії, проте недосконалість чинного процесуального законодавства сприяє поширенню неоднозначної правозастосовної діяльності в частині строків досудового розслідування кримінальних проступків.

У статті сформувано проблему та наведено шляхи вирішення колізійних процесуальних ситуацій, що полягають у безпідставному продовженні строків дізнання в максимальних межах та проведення досудового розслідування кримінальних проступків протягом необмеженого строку.

Ключові слова: кримінальний проступок, строки дізнання, кримінальний процес, законодавство, продовження строків дізнання.

Korniushchenko S.

Problematic issues of compliance with deadlines during the pre-trial investigation of criminal misdemeanors

The use of new simplified forms of criminal proceedings is one of the conceptual issues of legal reform in Ukraine. The legal regulation of the most effective forms of administration of justice remains relevant in the light of the Law of Ukraine “On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding the Simplification of Pre-trial Investigation of Certain Categories of Criminal Offenses”, which entered into force in July.

The purpose of writing this scientific article is to study the problematic issues that appear during the practical application of the criminal procedural legislation of Ukraine in terms of criminal offenses, since the imperfection of the procedural legislation leads to the emergence of a legal vacuum in terms of regulating the lines of pre-trial investigation of criminal offenses until the moment of notification of suspicion and prolongation of deadlines after reporting a suspicion.

The inaccuracy of the presentation of the rules of law and the presence of competition of the rules of law in these matters have a significant impact on the violation of human rights and freedoms during the pre-trial investigation, and also form an unreasonable discretion of the pre-trial investigation authorities in terms of extending the investigation time limits within the maximum accessible lines.

In this study, we will point out the need for legislative settlement of legal gaps in this area, as well as suggest ways out of this situation.

There is only one thing that is clear, that the more time the specified problems remain without due attention, the more violations of the rights and freedoms of citizens committed through the fault of the state of Ukraine may be found in the future by the European Court of Human Rights, since the criterion for the operation of any state institution is the principles of legality and legal certainty, which cannot be said about the issue of time limits in the investigation of criminal offenses.

Since this issue is not properly regulated and early studies concern only a small part of it, as methods for improving the legal procedure for regulating lines in criminal offenses, comparative and scientific-legal methods are proposed that allow the application of general rules of procedural law for application in situations of unsettled or legal situations collision. An analysis of the decisions of the highest judicial bodies of the European Union and national courts was also carried out in order to establish the law enforcement features of this issue, since, according to the general rules

of procedural law, the decisions of the European Court of Human Rights and the Supreme Court of Ukraine are, in essence, judicial precedents binding in law enforcement activities.

Keywords: *criminal misdemeanor, terms of inquiry, criminal process, legislation, extension of terms of inquiry.*

Постановка проблеми. Застосування нових спрощених форм кримінального провадження – одне із концептуальних питань правової реформи в Україні. Правове регулювання найбільш ефективних форм здійснення правосуддя актуальне відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень», який набув чинності в липні 2021 р.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання строків досудового розслідування під час здійснення кримінального провадження неодноразово досліджували науковці, проте питання застосування процесуальних норм щодо строків саме під час здійснення досудового розслідування кримінальних проступків належним чином все ще не вирішено. Вказана проблема відображена в різних наукових працях таких учених, як І. Гловук, М. Леоненко, О. Толочко. Наявність прогалини в законодавстві, зокрема невідновлення строків проведення дізнання до повідомлення особі про підозру, а також збіг процесуальних норм після повідомлення особі про підозру, негативно впливає на дотримання принципу правової визначеності та потребує вирішення.

Мета наукової статті – дослідження проблемних питань, які виникають під час практичного застосування кримінально-процесуального законодавства України в частині кримінальних проступків, оскільки недосконалість процесуального законодавства призводить до виникнення правового вакууму під час досудового розслідування кримінальних проступків, врегулювання напрямків досудового розслідування кримінальних проступків до моменту повідомлення про підозру та продовження строків після повідомлення особі про підозру.

Недосконалість викладення процесуальних норм та наявність конкуренції норм права в цих питаннях суттєво впливають на порушення прав і свобод людини під час досудового розслідування, а також формують необґрунтовану свободу дій органів досудового розслідування в частині продовження строків розслідування в максимально доступних межах.

У статті вказано на необхідність законодавчого врегулювання правових прогалин у цій сфері, а також запропоновано шляхи подолання ситуації, що склалася.

Завдання наукової праці – формування та впровадження законодавчо визначеної процесуальної процедури, яка належним чином забезпечувала би права учасників процесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. У липні 2021 р. набули чинності зміни до Кримінального процесуального кодексу України, якими запроваджено інститут кримінальних проступків. Відповідно до положень ст. 12 Кримінального кодексу України кримінальним проступком є діяння, за яке передбачено основне покарання у вигляді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі [1]. Таким чином, це правопорушення є найменш тяжким серед інших злочинів, а тому зміни до процесуального кодексу мали сприяти досудовому розслідуванню та судовому розгляду цієї категорії кримінальних правопорушень.

Безумовно, внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України спрямоване на наближення законодавства до стандартів, зазначених у рішеннях Європейського суду з прав людини. Зрозуміло, що такі зміни мають бути змістовними, усувати колізії в процесі та заповнювати прогалини, але натомість вони залишаються формальними, зумовлюють дискусії серед юристів та нові протиріччя і плутанину у правозастосовній практиці.

Після запровадження цього правового інституту виникли проблемні питання, вирішення яких здебільшого регулювалося новоствореною практикою, а не нормами права. Серед основних були питання щодо врегулювання загального строку досудового розслідування кримінальних проступків та продовження строку досудового розслідування після повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення.

Зауважимо, що питання дотримання процесуальних строків під час проведення дізнання сьогодні набуває більшої актуальності серед науковців.

Фарінік В. логічно зазначає, що у ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України відсутні норми, які регулювали би обов'язок слідчого, дізнавача чи прокурора закрити провадження у справі про кримінальне правопорушення, в якому особі не повідомлено про підозру. Це серйозна прогалина, яка

призводить до порушення таких загальних принципів кримінального судочинства, як верховенство права та рівність перед законом і судом [4].

Кузубова Т. взагалі пропонує вилучити з Кримінального процесуального кодексу України статті, які встановлюють строки досудового розслідування проступків і злочинів до повідомлення особі про підозру [8].

Гловюк І. зазначає, що визначальними для поточної практики ВСУ щодо строків досудового розслідування є такі формулювання чинного, неодноразово та безсистемно змінюваного законодавства у сфері строків досудового розслідування, яке на сьогодні характеризується недостатньою правовою визначеністю, а з окремих питань фрагментарністю. Це, як видається, ускладнює реалізацію принципу розумності кримінального провадження [5].

Строк досудового розслідування кримінальних проступків менший порівняно зі строками досудового слідства злочинів, що зумовлено застосуванням спрощеної кримінальної процесуальної форми, яка передбачає менш тривалі процесуальні строки щодо таких незначних суспільно небезпечних діянь, як кримінальні проступки [8].

Усі дослідження зводяться до наявності правової проблеми та відсутності необхідного регулювання процесуальних строків на сьогодні.

Ще однією проблемою з дотриманням строків під час слідства є неузгодженість статей 219 та 298-5 КПК України, в яких визначено різний порядок продовження процесуального строку. Конкретних наукових досліджень з цього питання немає, лише І. Гловюк у [5] вказує на необхідність керуватися положеннями ст. 219, оскільки вона є загальною щодо статей 294 та 298-5 КПК України [5]. Це питання є правовим вакуумом і підлягає подальшому детальному дослідженню та вирішенню.

У результаті аналізу ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України виявлено, що законодавець поділив цю норму в частині процесуальних строків на дві окремі підгрупи, перша – загальний строк досудового розслідування, друга – строки досудового розслідування, досудове розслідування з моменту повідомлення особі про вчинення злочину чи кримінального проступку, тобто з моменту набуття особою процесуального статусу підозрюваного. Загальний строк досудового розслідування передбачено ч. 2 ст. 219, строк досудового розслідування щодо підозрюваного – ч. 3 ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України.

З іншого боку, в ч. 2 ст. 219 взагалі немає законодавчого формулювання строку досудового розслідування кримінальних проступків.

Вказана обставина негативно впливає на необмеженість тривалості досудового розслідування з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудового розслідування до моменту повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку. З огляду на таку обставину спростовується положення процесуального обов'язку слідчого, прокурора або дізнавача закрити кримінальне провадження у зв'язку із закінченням строку досудового розслідування з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. А тому, незважаючи на той факт, що строки давності у кримінальних проступках, тобто строки протягом яких особу можна притягнути до кримінального покарання (ст. 49 Кримінального кодексу України [1]) становлять 2 та 3 роки, неконкретність загальних строків досудового розслідування у кримінальних проступках порушують загальні засади кримінального провадження в частині законності продовження досудового розслідування необмежений час. Таким чином, особи, щодо яких розслідуються провадження щодо кримінальних проступків, не мають законодавчої можливості вимагати закриття такого провадження, яке триває необмежений час, коли закінчилися строки притягнення до кримінального покарання, проте про підозру повідомлено не було.

У такій ситуації безумовного правового вакууму варто користуватися загальними положеннями процесуального законодавства та, зокрема, аналогією закону, реалізація якої закріплена в ч. 6 ст. 9 Кримінального процесуального кодексу України, відповідно до змісту якої зазначено, що у випадках, коли положення Кримінального процесуального кодексу України не регулюють або неоднозначно регулюють питання кримінального провадження, застосовуються загальні засади, визначені ч. 1 ст. 7 КПК [2]. Тлумачення таких загальних норм процесуального права дає підстави стверджувати, що законодавець надає пріоритетне значення засадам кримінального провадження щодо інших норм, що обумовлюється дією саме принципу верховенства права [3].

До використання зазначеної норми нас також відсилають положення ч. 2 ст. 298 Кримінального процесуального кодексу України, якими встановлено, що досудове розслідування кримінальних проступків (дізнання) здійснюється згідно із загальними правилами, передбаченими цим кодексом, з урахуванням

положень цієї глави, що визначає обов'язок слідчого, прокурора або дізнавача під час здійснення досудового розслідування або процесуального керівництва щодо кримінальних проступків враховувати положення законодавства, передбаченого для розслідування злочинів будь-якого виду.

Проаналізувавши судову практику та практику Європейського суду з прав людини, на обов'язковість якої нам вказує принцип законності кримінального провадження, передбачений ст. 9 Кримінального процесуального кодексу України, підсумовуємо, що строк досудового розслідування у кримінальних проступках не може перевищувати строку досудового розслідування нетяжкого злочину, відповідальність за який більш тяжка, ніж за кримінальний проступок.

Такого висновку дійшов Касаційний кримінальний суд Верховного суду у справі № 754/6796/21, виклавши мотиви в ухвалі від 24.10.2022 [10], згідно з якою колегія суддів вказала на відсутність прямо визначеного у Кримінальному процесуальному кодексі України строку дізнання для кримінального проступку та констатувала, що строк його досудового розслідування не може бути необмежений та перевищувати строк досудового розслідування для нетяжких злочинів, який встановлений у п. 1 ч. 2 ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України.

Така позиція суду узгоджується з практикою Європейського суду з прав людини, а саме: у рішенні від 14 жовтня 2010 р. у справі «Щокін проти України» [9] визначено концепцію якості закону, зокрема з вимогою, щоб він був доступний для заінтересованих осіб, чіткий та передбачуваний у застосуванні. Відсутність у національному законодавстві необхідної чіткості і точності порушує вимогу «якості закону». Якщо національне законодавство припустило неоднозначне або множинне тлумачення прав та обов'язків осіб, національні органи зобов'язані застосувати найбільш сприятливий для осіб підхід. Тобто вирішення колізій у законодавстві завжди тлумачиться на користь особи.

06 червня 2023 р. Верховний Суд у справі № 461/9707/21 [11] ухвалив постанову, яка підкреслює правильність та обґрунтованість використання зазначеної вище практики для обрахування строків дізнання. В цьому рішенні вища судова інстанція зазначила, що чинним кримінальним процесуальним законодавством не визначено строк дізнання для кримінальних проступків з моменту внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Водночас кримінальні проступки є найменш суспільно небезпечними діяннями. Наступний щабель градації за суспільною небезпечністю займають нетяжкі злочини. Кримінальний процесуальний кодекс України визначає строк досудового розслідування для нетяжких, тяжких та особливо тяжких злочинів. З огляду на те, що кримінальні проступки є менш суспільно небезпечними діяннями порівняно із нетяжкими злочинами, то строк їхнього розслідування не має бути більшим, аніж для нетяжких злочинів.

Аналогічний правозастосовний підхід відображений в ухвалі Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 04 травня 2022 р. у справі № 204/1781/21 [12].

З урахування викладеного робимо висновок про те, що строк досудового розслідування у кримінальних проступках не може становити більше 12 місяців з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, а тому потребує законодавчих змін до частини 2 ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України.

Іншою правовою колізією під час здійснення досудового розслідування у кримінальних проступках залишається неузгодженість процедури продовження строків досудового розслідування у кримінальних провадженнях після повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку.

В ч. 3 ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України [6] визначено порядок продовження та граничні строки досудового розслідування дізнання після повідомлення особі про підозру:

1) протягом сімдесяти двох годин – у разі повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку або затримання особи в порядку, передбаченому ч. 4 ст. 298² Кримінального процесуального кодексу України;

2) протягом двадцяти діб – у разі повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку у випадках, якщо підозрюваний не визнає вину, або в разі необхідності проведення додаткових слідчих (розшукових) дій, або вчинення кримінального проступку неповнолітнім;

3) протягом одного місяця – у разі повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку, якщо особа заявила клопотання про проведення експертизи у випадку, передбаченому ч. 2 ст. 298⁴ Кримінального процесуального кодексу України.

Згідно з ч. 2 ст. 294 Кримінального процесуального кодексу України, якщо внаслідок складності провадження неможливо закінчити досудове розслідування з дня повідомлення особі про підозру у вчи-

ненні кримінального проступку (дізнання) у строк, зазначений у пунктах 1 і 2 ч. 3 ст. 219, такий строк може бути продовжений прокурором у межах строку, встановленого п. 1 ч. 4 ст. 219.

Іншою процесуальною нормою, яка регулює таке питання, є ст. 298-5 Кримінального процесуального кодексу України, згідно з ч. 1 цієї статті у разі необхідності проведення додаткових слідчих і розшукових дій строк дізнання може бути продовжений прокурором до тридцяти днів. Про продовження строку дізнання прокурор виносить постанову.

Аналогічна норма міститься в п. 2 ч. 1 ст. 301 Кримінального процесуального кодексу України, згідно з якою прокурор зобов'язаний не пізніше трьох днів після отримання матеріалів дізнання разом з повідомленням про підозру повернути дізнавачу кримінальне провадження з письмовими вказівками про проведення процесуальних дій з одночасним продовженням строку дізнання до одного місяця.

З наведених вище норм ми бачимо абстрактне формулювання законодавцем можливості продовження строку дізнання прокурором до 30 днів, що визначене в статтях 298-5 та 301, натомість коли в статтях 219 та 294 мова йде про один місяць на встановлення ієрархічного продовження строку дізнання, тобто до 20 днів та одного місяця. Обов'язковими вимогами продовження строків дізнання до 20 днів також є невизнання вини підозрюваним та необхідність проведення додаткових слідчих (розшукових) дій, тоді як до одного місяця строк дізнання може бути продовжений лише у разі заявлення клопотання підозрюваним про проведення експертного дослідження у випадку, передбаченому ч. 2 ст. 298⁴ Кримінального процесуального кодексу України у разі незгоди з результатами медичного освідчення або висновком спеціаліста.

Таким чином, неоднозначне законодавче формулювання продовження строків дізнання надає необґрунтовану дискрецію прокурорам щодо продовження строків дізнання до 30 днів, незалежно від настання обставин, передбачених у пунктах 2, 3 ч. 3 ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України.

За більш детального аналізу норм кримінального процесуального права бачимо посилення законодавця в ст. 284 Кримінального процесуального кодексу України на обов'язковість дотримання строків досудового розслідування, визначених саме в ст. 219. Зокрема, у ч. 10 ст. 219 передбачено, що кримінальне провадження закривається у разі, якщо після повідомлення особі про підозру закінчився строк досудового розслідування, визначений ст. 219, крім випадку повідомлення особі про підозру у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину проти життя та здоров'я особи.

Також важливим є питання можливості продовження строків дізнання прокурором відразу до 30 днів, оминувши процедурний етап продовження строків до 20 днів, що, на нашу думку, недопустимо. Здійснивши аналіз судової практики за аналогією закону, бачимо поетапне продовження строків досудового розслідування злочинів слідчим суддею до 6 та 12 місяців (ч. 3 ст. 294), а тому з урахуванням норми, визначеної ч. 2 ст. 298 Кримінального процесуального кодексу України, бачимо необхідність додаткового законодавчого врегулювання етапності продовження строків дізнання.

На обов'язковості дотримання саме вимог, визначених у ч. 3 ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України, вказує Касаційний кримінальний суд Верховного суду у рішенні від 24.10.2022 у справі № 754/6796/21 [10], зазначивши, що згідно з п. 2 ч. 3 ст. 219 передбачений двадцятиденний строк проведення досудового розслідування у кримінальному провадженні, де підозрюваний не визнає вини або існує необхідність проведення додаткових слідчих (розшукових) дій. Проте в такому разі матеріали кримінального провадження містять дані про те, що обвинувачений не визнавав вини під час досудового розслідування та доказ того, що у вказаному кримінальному провадженні існувала необхідність проведення додаткових слідчих (розшукових) дій.

Така позиція повністю узгоджується з рішенням Верховного суду у справі № 705/1850/21 [13], викладеним у постанові від 06.09.2022, згідно з яким у системі нормативних положень Кримінального процесуального кодексу України наведено загальне положення ієрархічно перебуває між загальними засадами кримінального провадження та іншими процедурними нормами, що регламентують строки проведення досудового розслідування. Тому закономірним є те, що у випадку конфлікту загального положення ст. 219 «Строки досудового розслідування» з процедурною нормою досудового розслідування, пріоритет має відповідне загальне положення досудового розслідування (аналогія відповідно до норми ч. 6 ст. 9). У такому разі останнє не може суперечити загальним положенням досудового розслідування.

Ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України є нормою загальної дії, якою регулюються строки досудового розслідування і яка не підлягає розширеному тлумаченню та не передбачає будь-яких винятків або виключень. Зі змісту ч. 2 ст. 298 (глава 25), убачається, що досудове розслідування кримінальних проступків (дізнання) здійснюється згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими зазначеним Кодексом, з урахуванням положень цієї глави. Буквальне тлумачення наведеної

норми вказує на те, що під час проведення дізнання перевага має надаватися загальним правилам досудового розслідування.

У такому контексті також доречний відомий латинський вислів «in dubio pro reo» у випадку сумніву на користь обвинуваченого (підозрюваного). Недостатня правова визначеність приписів Кримінального процесуального кодексу України щодо строків дізнання після повідомлення про підозру у вчиненні кримінального проступку безумовно має тлумачитися на користь підозрюваного, ефективного забезпечення його прав і свобод у кримінальному провадженні.

Таким чином, визначення в статтях 298-5 та 301 можливість продовження строку досудового розслідування прокурором з формулюванням «до тридцяти днів» фактично порушує загальні норми, передбачені в ст. 219, а тому існує потреба у внесенні змін до зазначених статей з метою усунення правової колізії.

Висновки. На наше переконання, законодавцем в ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України встановлено градацію процесуальних строків до моменту повідомлення особі про підозру. Зокрема, різниця між строком у нетяжких злочинах (12 місяців), тяжких та особливо тяжких злочинах (18 місяців) становить 6 місяців. За такою аналогією, строк досудового розслідування проступків має становити місяців, тобто бути на 6 місяців меншим за строк досудового розслідування нетяжких злочинів.

З огляду на зазначені факти, доцільним є доповнення ч. 2 ст. 219 п. 1-1 такого змісту: «шість місяців – у кримінальному провадженні щодо кримінального проступку».

Іншим взагалі дотепер недослідженим питанням процесуальних строків у кримінальних проступках є процедура продовження строків досудового розслідування у кримінальних проступках після повідомлення особі про підозру.

Як було встановлено, строки досудового розслідування після повідомлення особі про підозру законодавець визначає у 72 години, 20 днів та одного місяця.

Вище було детально описано наявність правового вакууму та конкуренції норм кримінального процесуального права, визначених у статтях 219, 294, 298-5, 301 Кримінального процесуального кодексу України.

У результаті аналізу, з використанням доступних судових практик національних та європейських судів та загальних засад кримінального провадження, зроблено висновок про те, що ст. 219 порівняно зі ст. 298-5, 301 є загальною нормою, а тому норми статей 298-5, 301 не можуть суперечити положенням ст. 219.

Резюмуючи сказане, варто звернути увагу на ту обставину, що п. 3 ч. 3 ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України сьогодні фактично неспроможний, оскільки така норма прописана винятково для випадків проведення експертизи за клопотанням підозрюваного у разі його незгоди з медичним освідуванням на стан сп'яніння. Проте надалі ст. 286-1 Кримінального кодексу України було декриміналізовано і правопорушення щодо керування транспортними засобами у стані алкогольного сп'яніння знову стало адміністративним. Проте така обставина не виключає можливості звернення з клопотанням про проведення експертизи підозрюваним в інших кримінальних правопорушеннях. Саме тому, на нашу думку, доречно внести зміни до п. 3 ч. 3 ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України, виклавши її в такій редакції: «протягом одного місяця – у разі повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку, якщо особою заявлено клопотання про проведення експертизи».

Необхідно також вказати на той факт, що продовження строків досудового розслідування з метою проведення допиту підозрюваного та з'ясування його правової позиції є неприпустимим, адже правова конструкція ч. 3 ст. 219 вказує на те, що продовження строків досудового розслідування до 20 днів можливе саме в разі невизнання провини підозрюваним. Це нашо вухує на думку, що допит підозрюваного у кримінальних проступках має бути проведений не пізніше 72 годин з моменту повідомлення про підозру, а продовження строків до 20 днів можливе лише в разі необхідності проведення додаткових, не пов'язаних з допитом підозрюваного, слідчих (розшукових) дій або в разі невизнання підозрюваним своєї причетності до інкримінованого кримінального проступку.

З метою усунення колізії процесуальних норм необхідно надати відповідності положення ч. 1 ст. 298-5 Кримінального процесуального кодексу України. Проведене дослідження надає нам підставити говорити про необхідність викласти зазначену норму права таким чином: «у разі необхідності проведення додаткових слідчих і розшукових дій або в разі невизнання вини підозрюваним строк дізнання може бути продовжений прокурором до двадцяти днів, а в разі подання підозрюваним клопотання про проведення експертизи та його задоволення стороною обвинувачення – до 30 днів. Про продовження строку дізнання прокурор виносить постанову».

Аналогічні за своїм змістом правові зміни мають бути внесені до п. 2 ч. 2 ст. 301 Кримінального процесуального кодексу України, яку пропонується викласти в такій редакції: «повернути дізнавачу кримінальне провадження з письмовими вказівками про проведення процесуальних дій з одночасним продовженням строку дізнання до двадцяти днів, а в разі задоволення клопотання підозрюваного про призначення експертного дослідження – до 30 днів, та звільнити затриману особу (у разі затримання особи в порядку, передбаченому частиною четвертою статті 298² цього Кодексу)».

Вказані зміни до кримінального процесуального законодавства сприятимуть реалізації принципу юридичної визначеності та блокуватимуть необґрунтовану процесуальну дискрецію сторони обвинувачення, а отже, забезпечать належне дотримання прав і свобод учасників кримінального провадження.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України, від 05.04.2001 № 2341-III / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 13.09.2023).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України, від 13.04.2012 №4651-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 15.09.2023).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар: у 2 т. / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. Харків : Право, 2013. URL: <https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/154/1-28.pdf> (дата звернення: 15.09.2023).
4. Фаринник В. Як довго може тривати дізнання без вручення особі підозри. *Закон і бізнес*. Вип. № 3-4 від 16.01-29.01.2021. URL: https://zib.com.ua/ua/146456-yak_dovgo_mozhe_trivati_diznannya_bez_vguchennya_osobi_pidoz.html (дата звернення: 16.09.2023).
5. Гловюк І. В. Деякі питання тлумачення норм щодо строків досудового розслідування у практиці ККС ВС. *Кримінальний процесуальний кодекс України: десятиліття реалізації і проблеми сьогодення* : зб. статей за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф. з нагоди 10-річчя вступу в дію Кримінального процесуального кодексу України (18 листоп. 2022 р., м. Львів). Львів : Львівський нац. Ун-т ім. Івана Франка, 2022. С. 13–22. URL: https://www.researchgate.net/publication/367257734_Glovuk_IV_Deaki_pittanna_tlumacenna_norm_sodo_strokov_dosudovogo_rozsliduvanna_u_praktici_KKS_VS_Kriminalnij_procesualnij_kodeks_Ukraini_desatilitta_realizacii_i_problemi_sogodenna_zbirnik_statej_zam (дата звернення: 10.09.2023).
6. Досудове розслідування кримінальних проступків: метод. рек. / [С. С. Чернявський, М. С. Цуцкірідзе, Р. М. Дударець та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 160 с. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/zakon_ukr/metod_rek/metod_prostupky_18112019.pdf (дата звернення: 15.09.2023).
7. Гасанов Р. Н. Дізнання як форма досудового розслідування. *Науковий вісник публічного та приватного права*. Вип. 1. : у 2-х ч. Ч. 1. С. 3–8. URL: http://www.nvppp.in.ua/vip/2016/1/tom_1/vip1_1_2016.pd (дата звернення: 15.09.2023).
8. Кузубова Т. О. Теоретичні та прикладні питання умнормування строків досудового розслідування до повідомлення особі про підозру. *Вісник ХНУВС*. 2020. № 3 (90). URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8fb5f499-1202-49c7-8efc-dffa443a1973/content> (дата звернення: 15.09.2023).
9. Рішення ЄСПЛ у справі «Щокін проти України» від 14.01.2011 (Заяви № 23759/03 та № 37943/06). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_858 (дата звернення: 14.09.2023).
10. Ухвала Верховного Суду від 24.10.2022 у справі № 754/6796/21, провадження № 51-3206ск22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106940494> (дата звернення: 11.09.2023).
11. Постанова Верховного Суду від 06.06.2023 у справі № 461/9707/21, провадження № 51-3012км22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111431127> (дата звернення: 15.09.2023).
12. Ухвала Верховного Суду від 04.05.2022 у справі № 204/1781/21, провадження № 51-827ск22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104191885> (дата звернення: 15.09.2023).
13. Постанова Верховного Суду від 06.09.2022 у справі № 05/1850/21, провадженн № 51-5604км21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106191186> (дата звернення: 05.09.2023).

References

1. *Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine]*, dated 04/05/2001 No. 2341-III / Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> [in Ukrainian]

2. *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine]*, dated 04/13/2012 No. 4651-VI / Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> [in Ukrainian]
3. Tatsii, V. Y., Pshonka, V. P. & Portnov, A. V. (2013). *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: naukovo-praktychnyi komentar [Criminal procedural code of Ukraine: scientific and practical commentary]*. Kharkiv: Law. Retrieved from <https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/154/1-28.pdf>
4. Farinnyk, V. (2021). Yak dovoho mozhe tryvaty diznannia bez vruchenia osobi pidozry [How long can the investigation last without serving the suspect]. *Zakon i Biznes - Law and Business*, 3-4 from 01.16-01.29, 2021. Retrieved from https://zib.com.ua/ua/146456-yak_dovgo_mozhe_trivati_diznannya_bez_vrucheniya_osobi_pidoz.html [in Ukrainian]
5. Hlovyuk, I. V. (2022). Deiaki pytannia tлумachennia norm shchodo strokiv dosudovoho rozsliduvannia u praktytsi KKS VS [Some issues of interpretation of norms regarding the terms of pre-trial investigation in the practice of the CCS of the Supreme Court]. *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: desiatylittia realizatsii i problemy sohodennia: zbirnyk statei za materialamy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii z nahody 10-richchia vstupu v diiu Kryminalnogo protsesualnogo kodeksu Ukrainy (18 lystopada 2022 roku, m. Lviv) - The Criminal Procedural Code of Ukraine: a decade of implementation and today's problems: a collection of articles based on the materials of the All-Ukrainian scientific and practical conference on the occasion of the 10th anniversary of the entry into force of the Criminal Procedural Code of Ukraine (November 18, 2022, Lviv)*. Lviv: Ivan Franko Lviv National University, 13-22. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/367257734_Glovuk_IV_Deaki_pytanna_tлумacenna_norm_sodo_strokiv_dosudovogo_rozsliduvanna_u_praktytsi_KKS_VS_Kryminalnij_procesualnij_kodeks_Ukraini_desatylittia_realizatsii_i_problemi_sogodenna_zbirnyk_statej_za_ma [in Ukrainian]
6. Chernyavskiy, S. S., Tsutskiridze, M. S., Dudarets, R. M. and others (2019). *Dosudove rozsliduvannia kryminalnykh prostupkiv: metod. rek. [Pretrial investigation of criminal misdemeanors: method. rec.]*. Kyiv: National. Acad. internal cases. Retrieved from https://www.naiu.kiev.ua/files/zakon_ukr/metod_rek/metod_prostupky_18112019.pdf [in Ukrainian]
7. Hasanov, R. N. (2016) Diznannia yak forma dosudovoho rozsliduvannia [Investigation as a form of pre-trial investigation]. *Naukovyi visnyk publicnogo ta pryvatnogo prava - Scientific bulletin of public and private law: Research Institute of Public Law*, 1, 3-8. Retrieved from http://www.nvppp.in.ua/vip/2016/1/tom_1/vip1_1_2016.pdf [in Ukrainian]
8. Kuzubova, T. O. (2020). Teoretychni ta prykladni pytannia umnormuvannia strokiv dosudovoho rozsliduvannia do povidomlennia osobi pro pidozru [Theoretical and applied issues of standardizing the terms of pre-trial investigation before informing a person of suspicion]. *Visnyk KhNUVS - Bulletin of KhNUVS*, 3 (90). Retrieved from <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8fb5f499-1202-49c7-8efc-dffa443a1973/content> [in Ukrainian]
9. *Rishennia YeSPL u spravi «Shchokin proty Ukrainy» [Decision of the ECtHR in the case «Shchokin v. Ukraine»]*, dated 14.01.2011 (Applications No. 23759/03 and No. 37943/06). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_858 [in Ukrainian]
10. *Ukhvala Verkhovnoho Sudu [Decision of the Supreme Court]*, dated 24.10.2022 in case No. 754/6796/21, proceedings No. 51-3206sk22. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106940494> [in Ukrainian]
11. *Postanova Verkhovnoho Sudu [Resolution of the Supreme Court]*, dated 06.06.2023 in case No. 461/9707/21, proceedings No. 51-3012km22. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111431127> [in Ukrainian]
12. *Ukhvala Verkhovnoho Sudu [Decision of the Supreme Court]*, dated 04.05.2022 in case No. 204/1781/21, proceedings No. 51-827sk22. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104191885> [in Ukrainian]
13. *Postanova Verkhovnoho Sudu [Resolution of the Supreme Court]*, dated 06.09.2022 in case No. 705/1850/21, proceedings No. 51-5604km21. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106191186> [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 18.09.2023